

РЕЦЕНЗИЯ

от доц. д-р Ивайло Цонков,

определен със Заповед № РД-38-180/28.03.2025 г.

на Ректора на СУ „Свети Климент Охридски“

за член на научното жури за публична защита на дисертационен труд

за придобиване на образователната и научна степен „доктор“

Автор на дисертационния труд:

Павел Георгиев Панов

докторант в задочна форма на обучение

в катедра „Наказателноправни науки“

в Юридическия факултет на СУ „Свети Климент Охридски“,

в област на висше образование: 3.Социални, стопански и правни науки,

професионално направление: 3.6. Право,

научна специалност „Наказателно-процесуално право“

Тема на дисертационния труд:

**„ПРЕДАВАНЕ НА СЪД И ПОДГОТВИТЕЛНИ ДЕЙСТВИЯ
ЗА РАЗГЛЕЖДАНЕ НА ДЕЛОТО В СЪДЕБНО ЗАСЕДАНИЕ“**

НАУЧЕН РЪКОВОДИТЕЛ

проф. д.ю.н. Маргарита Чинова

За член на научното жури съм определен със Заповед РД-38-180/28.03.2025 г. на Ректора на СУ „Свети Климент Охридски“. На първото заседание на журито бе решено да изготвя рецензия за посочения дисертационен труд (Протокол № 1 от 04.04.2025 г.). След запознаване с дисертационния труд,

автореферата, публикациите на докторанта и другите представени в процедурата документи, стигнах до следните изводи:

1. Биографични данни за докторанта

Павел Георгиев Панов е завършил специалност „Право“ в Юридическия факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ през 2015 г., с отличен успех както от семестриалните, така и от държавните изпити. Професионалната си кариера започва през м. ноември 2016 г. като юрист в „Българо-американска кредитна банка“ АД.

От м. октомври 2017 г. до м. юни 2018 г. е кандидат за младши съдия в Националния институт на правосъдието.

От м. юли 2018 г. до настоящия момент осъществява правораздавателна дейност: първоначално (до м. юли 2020 г.) като младши съдия в Софийски градски съд, а след това - като съдия в Софийски районен съд.

2. Данни за докторантурата

През 2017 г. Павел Панов е зачислен за докторант в задочна форма на обучение по докторска програма „Наказателен процес“ с тема на дисертационния труд „Предаване на съд и подготвителни действия за разглеждане на делото в съдебно заседание“ и с научен ръководител проф. д.ю.н. Маргарита Чинова. През 2021 г. докторантът е отчислен с право на защита.

При обучението в докторантура, Павел Панов с отлични оценки е взел необходимите изпити. Спазени са и другите нормативни изисквания.

Дисертационният труд е обсъден и насочен към публична защита на заседание на Катедра „Наказателноправни науки“, проведено на 13.02.2025 г.

От документите, представени в процедурата по защита, се установява **съответствие на дисертанта с минималните национални изисквания**: в настоящата процедура са налице дисертационен труд, а също така и три статии, свързани с темата на дисертацията и публикувани в специализирани юридически списания (две статии в списание „Съвременно право“ – бр. 1/2023 г. и бр. 2/2024 г., и една статия – в списание „Общество и право“, бр. 1/2025 г.).

Сигнали за плагиатство не са постъпвали в научното жури и при проучване на представените материали не съм констатирал такова. Поддържаните тези, решаващите аргументи в тяхна подкрепа, направените изводи и предложения са оригинални – авторско дело на дисертанта.

3. Обща характеристика на дисертационния труд

Дисертационният труд на Павел Панов е в **обем 312 страници, съдържа 256 бележки под линия**. Изследването се състои от **заглавна страница; съдържание; въведение; осем глави; заключение; използвана литература; библиография на публикациите на автора**. Във всяка от главите са обособени отделни параграфи, които по същество представляват самостоятелни раздели на съответната глава. Някои от параграфите са структурирани в точки и подточки. Според мен, тази сравнително комплицирана структура на труда е напълно оправдана в случая. Тя е обусловена, на първо място, от **всеобхватното и задълбочено обсъждане** на тема и нормативна уредба, които предизвикват твърде много на брой и понякога остри противоречия в доктрината и в съдебната практика. На второ място, от необходимостта да се анализират **въпроси и проблеми, всеки един от които има високо ниво на сложност, а същевременно се отличават помежду**

си със значителни специфики. Тъкмо избраната структура позволява на читателя бързо и точно да се ориентира към същността на анализа във всяка конкретна част на дисертацията. Библиографската справка на представения труд включва **общо 62 източника**. От тях 53 са на български език, 5 са на английски език и 4 - на френски език.

Актуалността на темата на дисертационния труд се определя преди всичко от многобройните, понякога с концептуален характер, разногласия в теорията и практиката по различни аспекти на предаването на обвиняемия на съд - като се започне от самата същност на това правомощие и процесуалния орган, който го осъществява, премине се през съответствието на нормативната уредба в глава 19 НПК с основни принципи на наказателното производство и със стандарти на справедливия съдебен процес и се стигне до конкретните неясноти и противоречия, предизвикани от законодателните промени от 2017 г., влезли в сила от 5.11.2017 г. През изминалите близо 8 години след въпросните изменения и допълнения в НПК, различни аспекти на предаването на съд са били предмет на обсъждане и от съдебната практика, и от различни изследователи на българския наказателен процес, но – както стана дума - становищата обикновено са различаващи се, а понякога – противоположни. Съществува монографично изследване на проф. К. Кочев върху предаването на съд, но то е правено преди повече от 40 години, при съвсем различна правна уредба и социална действителност. Всичко това обуславя очевидна необходимост от цялостно, всестранно и задълбочено изследване на темата за предаване на обвиняемия на съд и подготвителните действия за разглеждане на делото в съдебно заседание. Актуалността на темата пряко обуславя и нейната **значимост за наказателно-процесуалната теория, за законодателството и за правоприлагащите органи.**

Във **въведението** докторантът обосновава избора на темата на дисертационния труд чрез нейната актуалност и значимост, конкретизира задачите на предстоящия анализ и в концентриран вид представя онези основни проблеми, които определят и възприетата структура на изследването.

Глава първа на дисертацията е посветена на историческо изследване на института на предаване обвиняемия на съд в българския наказателен процес - от Освобождението до влизане в сила на актуалния НПК. В самостоятелни параграфи подробно е анализирана нормативната уредба на този институт в различните наказателно-процесуални закони, действали у нас през посочения период. Това позволява на автора да открие диференцираните подходи на законодателя през годините и да покаже, че откритото разпоредително заседание за предаване на съд не представлява някаква национална традиция, която трябва да бъде следвана. Очертават се предимствата и недостатъците на различните модели за предаване на съд, действали у нас през отделните исторически периоди след Освобождението.

В **глава втора** дисертантът разширява базата от модели за предаване на съд, с които да бъде сравнена действащата в момента уредба. За разлика от глава първа на дисертацията, тук вниманието е насочено към съвременните модели, съобразени с европейските стандарти за справедлив съдебен процес. *На първо място* е анализирана регламентацията на глава 19 от НПК, която е била в сила от 29.04.2006 г. (датата на влизане в сила на НПК) до 05.11.2017 г. (датата на влизане в сила на промените, чийто резултат е актуалната уредба). Показано е, че в новоприетия НПК от 2006 г. концепцията за предаване на съд е коренно различна от тази в НПК от 1974 г. (отм.). Съдебните правомощия в

първията стадии на съдебната фаза са разширени, като осъществяването им става компетентност на съдията-докладчик, който се произнася в закрито заседание, преди сформирание на съдебния състав. Разпоредителното заседание за предаване на съд е изоставено. Тази рязка промяна в концепцията е мотивирана от необходимостта българския наказателен процес да отговори на някои изисквания, свързани с присъединяването ни към ЕС. В *следващите три параграфа* на глава втора са анализирани моделите за предаване на съд в наказателните процедури на Франция, Германия и Испания. Тези три модела имат съществени нюанси, но общото между тях е, че осигуряват ефективно правосъдие и съответстват на стандартите на справедливия съдебен процес и на правото на ЕС. Макар да не могат да бъдат директно имплементирани у нас – заради Конституцията и националните традиции – тези чужди решения могат да бъдат ценен източник на идеи за подходяща реформа на предаването на съд в българския наказателен процес.

В **трета глава** вниманието е насочено към концептуалните основи на двата модела за предаване на съд по НПК от 2006 г. – действалият в периода 2006-2017 г. и влезлият в сила на 05.11.2017 г. В *първия параграф* са разгледани онези решения, възприети в глава 19 НПК през 2006 г., които изразяват стремежа към хармонизиране на българското наказателно-процесуално право с правото на ЕС и със стандартите по чл. 6 КЗПЧОС. Във *втория параграф* е представена остра критика на мотивите на вносителя на промените от 2017 г. (Министерския съвет). Обоснована е тезата, че тези мотиви не са съобразени с европейските стандарти и с националната съдебна практика, изразяват непознаване на действителните проблеми на предаването на съд, поради което предложените изменения и допълнения в глава 19 НПК са хаотични и неефективни. Ето защо въпросните изменения и допълненията са станали

причина за излишен формализъм, забавяне на наказателното производство и ограничаване правото на защита на обвиняемия/подсъдимия – точно обратното на декларираните от вносителя цели. Анализът на мотивите води автора до обоснования извод: „Няма съмнение, че вносителят е целял и законодателят се е съгласил, да лиши съда от възможност да констатира дори и служебно допуснати съществени процесуални нарушения на досъдебната фаза след проведеното разпоредително заседание“. Тази несъмнена цел на законодателя обаче не е възприета от съдебната практика и тя се е ориентирала към „корективно тълкуване на волята на законодателя“. Такава съдебна практика поставя интересен въпрос в светлината на чл. 46, ал. 1 ЗНА, според който на тълкуване подлежат само *неясни* законови разпоредби. Ако волята на законодателя е несъмнено ясна, може би не става дума за тълкуване, а за отказ да се приложи закона? И дали съдът има правомощие да откаже да приложи ясна законова разпоредба – освен в хипотезата на чл. 5, ал. 4 от Конституцията, респ. при противоречие на НПК с правото на ЕС? Подобни въпроси впрочем възникват и когато съдебната практика не прилага законови разпоредби, обосновавайки се с тълкуване на мотивите на РКС 14/2018 г. Според мен мотивите в решенията на КС, независимо кой съдебен орган и как ги интерпретира, сами по себе си не отнемат валидността на законовите разпоредби. В светлината на тези дискуссионни въпроси категорично подкрепям тезата на дисертанта, че **уредбата в глава 19 НПК се нуждае от спешна реформа**. Считам това за важно, за да не се налага съдебната практика, отлично познавайки принципа за разделение на властите, да изобретява начини как да не приложи ясни и действащи законови разпоредби. В *третия параграф* е разгледана същността на предаването на съд. С допълнителни и силни аргументи е подкрепено разбирането, че глава 19 НПК урежда самостоятелен стадий на процеса, поради което е невъзможно да се сподели тезата, широко

застъпена в съдебната практика, че разпоредителното заседание по чл. 248 НПК е етап на съдебното заседание по глава 20 НПК.

Предмет на **глава четвърта** е образуването на съдебното производство – първият етап на първия стадий от съдебната фаза. В *параграф първи* се разглеждат промените от 2017 г. в чл. 247 НПК, относими към образуване на дела за престъпления, които се преследват по тъжба на пострадалия. Уместно е предложението производство да се образува само ако документът, депозиран от гражданина, действително съдържа външните белези (реквизитите) на тъжба по чл. 81 НПК. *Вторият параграф* е насочен към изясняване на проблемите при образуване на съдебното производство, произтичащи от законовата уредба на дигитализацията на наказателно-процесуалната дейност. Разкрити са несъвършенствата на въпросната уредба и е аргументирана нейната практическа неадекватност. В тази връзка е обосновано, че е правилна практиката да се изисква съдебните актове да бъдат налични и в традиционната форма – на хартиен носител, подписан в съответствие с правилата на НПК. Подкрепа заслужават и предложенията да се предостави и на пострадалия правото по чл. 247а, ал. 5 НПК, както и да се преосмисли законодателната целесъобразност от дублиране в НПК на уредбата за дигитализация, съществуваща в ЗСВ.

В **глава пета** е изследван *втория етап* на стадия по глава 19 НПК – насрочването и подготовката на разпоредителното заседание. Основателно се поддържа, че по действащия НПК предаването на съд се осъществява от съдебен орган, а не от прокурора. В *първия параграф* са очертани хипотезите, при които не се провежда разпоредително заседание, поради което този втори етап ще се окаже и последният етап на стадия. Изследвани са и проблемите,

свързани с определяне на съдия-докладчик посредством единната система за случайно разпределение на делата и в съответствие с правилата на ЗСВ. Във *втория параграф* подробно са анализирани правомощията, с които разполага съдията-докладчик в този етап. Специално внимание е отделено на конституирането на задължителните страни в процеса, както и на предпоставките за провеждане на разпоредителното заседание (вкл. на законовите основания по чл. 269 НПК за провеждането му в отсъствие на подсъдимия).

Глава шеста е посветена на някои принципни въпроси, свързани с разпоредителното заседание - най-важният етап от първия стадий на съдебната фаза (освен по делата, по които *ex lege* не се провежда разпоредително заседание). В *първия параграф* е обосновано, че в този етап (поради недостатъчно пълната негова законова регламентация) е допустимо при необходимост да се прилагат по аналогия определени разпоредби от глава 20 на НПК. Акцентът във *вторият параграф* е върху сериозният спор дали съставът на съда в разпоредителното заседание по глава 19 и в съдебното заседание по глава 20 НПК трябва да бъде идентичен. Подробно са анализирани противоречията по въпроса между доктрината и съдебната практика, като с нови и сериозни аргументи е подкрепена тезата на доктрината, че такава идентичност не представлява законово изискване. В *третият параграф* е изяснен начинът на протичане на разпоредителното заседание. Уместно е предложението да се гарантира (*вкл. чрез съответна промяна в чл. 247в, ал. 4 НПК*) право на лицето, което ще бъде граждански ответник, да участва в разпоредителното заседание и да вземе отношение по допустимостта на предявения граждански иск. В *последния параграф* се обосновава предложение за друго съществено нововъведение – да се позволи на съдебния

състав да събира доказателствени материали преди провеждането на разпоредителното заседание, ако те са необходими за решаване на въпросите по чл. 248, ал. 1 НПК.

В глава седма систематизирано и задълбочено са анализирани разнообразните и важни въпроси по чл. 248, ал. 1 НПК, които подлежат на обсъждане и решаване в разпоредителното заседание. Този широк и комплициран предмет на изследване съвсем естествено обуславя и по-големия обем на обсъжданата част от дисертацията. Логично следва и концентрацията в тази (и в последната осма) глава на най-голям брой предложения *de lege ferenda* и препоръки към съдебната практика. Структурирането на глава седма в 8 параграфа точно следва подредбата на въпросите по чл. 248, ал. 1 НПК.

Специално внимание е отделено на практически най-значимия въпрос – за допуснати в досъдебното производство съществени нарушения на процесуалните правила. Това също е напълно обосновано, доколкото идеята за окончателно решаване на този въпрос в разпоредителното заседание е сърцевината на концепцията за промените, извършени през 2017 г., а същевременно представлява източник на най-много обструкции от доктрината и от съдебната практика.

Представени са нови и оригинални аргументи в подкрепа на категорично доминиращата съдебна практика, че въпреки влязлото в сила съдебно определение, установяващо липса на съществени процесуални нарушения по чл. 248, ал. 1, т. 3 НПК, всеки съдебен състав във всеки последващ момент от производството е оправомощен да установи наличие на такива съществени процесуални нарушения. По-горе вече направихме констатация, че тази съдебна практика е провокирана от самия законодател чрез създадената през 2017 г. позитивно-правна регламентация, която е очевидно лишена от

консистентност и демонстрира неспособност да се разграничат две значително различаващи се концепции - концепцията за съществено, но разумно, ограничаване на съдебните правомощия за връщане на делото в досъдебното производство (*което е изцяло в компетентността на националния законодател и не изключва необходимостта да бъдат отстранени нарушенията по чл. 248, ал. 1, т. 3 НПК, но това следва да стане в главната фаза на процеса и под контрола на главния субект на процеса*) и концепцията за преклудиране до точно определен момент на обсъжданията на такива нарушения и на правомощията за отстраняването им (*която има потенциал да влезе в конфликт със стандарти на справедливия съдебен процес¹*). Колкото и да е неудачна, регламентацията е създадена и действа – *dura lex, sed lex*. И важният въпрос е дали да бъде заобикаляна чрез различни конструкции в доктрината и съдебната практика или настоятелно да се обоснове необходимостта от спешна и дълбока законодателна реформа.

Въпросната доминираща от години съдебна практика оставя без отговор интересни въпроси. Например, може ли да се определи ясна граница, отвъд която отказът да се съобразява волята на законодателя ще представлява недопустима намеса на съдебната власт в правомощията на законодателната? Когато въззивен съдебен състав е потвърдил определението по чл. 248, ал. 1, т. 3 НПК и едва касационната инстанция (в производството по същество) за пръв път забележи съществени процесуални нарушения в досъдебното производство - какво да мисли обществото за компетентността на тези (възможно 7, а при усложнено развитие на съдебното производство – и повече)

¹ И реално влезе в такъв конфликт - видно от решението на СЕС от 21.10.2021 г. по дело C-282/20. Нужно е обаче да се подчертае, че това решение на СЕС дава ясен приоритет на отстраняване *в съдебната фаза* на нарушенията в досъдебното производство – в случая чрез разширително тълкуване на чл. 287 НПК. Също така то е свързано с нарушаване на *правото* на информация, което поставя и въпроса дали и кога това *право* на подсъдимия е нарушено, след като самият подсъдим изрично е потвърдил (арг. от чл. 276, ал. 3 НПК), че разбира обвинението и се е защитавал по това обвинение (*понякога пред повече от една съдебни инстанции*).

професионални съдии, които *ex officio* са били длъжни да забележат толкова съществени нарушения на процесуалните права на обвиняемия, но не са го направили (*например, произнасяли са се по обвинителен акт, в който си противоречат обстоятелствената и заключителната част*)? Как точно защитаваме правата и законните интереси на подсъдимия, когато прекратяваме съдебното производство (*в което той е равнопоставена страна на главния обвинител*) и връщаме делото в досъдебната фаза (*където той е силно зависим от процесуалната власт на главния обвинител*)? Има още много такива интересни въпроси, които безспорно ще са предмет на бъдещи дискусии, но – по мое мнение - всички те водят еднозначно към извода, направен от дисертанта и споделян от мен: **уредбата на глава 19 НПК се нуждае от спешна и съществена реформа.** Това всъщност е поредното доказателство за актуалността и значимостта на рецензираната дисертация.

Предмет на **глава осма** са други въпроси, свързани с предаването на съд и имащи важно практическо значение. По част от тях също има разногласия в доктрината и практиката. В *параграф първи* убедително е защитена тезата, че предаването на съд се осъществява от съдебен орган, като в случаите на разпоредително заседание това е съдебният състав. Отново с логични и систематизирани аргументи в *параграф втори* е обосновано, че конституирането на незадължителните страни не може да става в самото начало на разпоредителното заседание, а едва след като съдебният състав е отговорил на въпросите по ал. 1 на чл. 248 НПК. Предмет на *третия параграф* са проблемите, възникващи във връзка с проверка на определенията, постановени в разпоредителното заседание. Изяснени са различията при проверката по глава 21 и глава 22 НПК. С позоваване на съдебната практика е обоснована тезата и за инцидентен контрол върху тези определения, т.е.

контрол в хода на въззивната проверка на първоинстанционната присъда. *Последният параграф* е посветен на въпросите, свързани със създадения през 2017 г. нов процесуален институт – очевидната фактическа грешка в обвинителния акт. Обоснована е опасността заради наименованието на този институт да се стигне до разширяване на обхвата му извън лесно установимите *технически* грешки. Формулирани са полезни препоръки във връзка с практическото прилагане на института. Направени са подходящи предложения *de lege ferenda*, за които ще стане дума в следващия раздел на рецензията.

В **заключението** са обобщени и систематизирано представени основните тези, изводи и предложения *de lege ferenda* от дисертационното изследване.

4. Оценка на научните и научно-приложните приноси

Рецензираният дисертационен труд по недвусмислен начин демонстрира *широките и стабилни теоретични правни знания на дисертанта, особено по наказателно-процесуално право*, които му позволяват самостоятелно да провежда задълбочени научни изследвания. Това се съчетава с *богатата и дълбоко осмислена реална практика на г-н Павел Панов като съдия по наказателни дела, който многократно е прилагал правилата на глава 19 НПК*. Въпросната практика му гарантира познаване в детайли не само на нормативната уредба, но и на възникващите при нейното прилагане конкретни проблеми, както и на възможните техни решения, намерили отражение в актовете на ВКС и на другите съдебни инстанции по наказателни дела.

При тези предпоставки резултатът е напълно естествен - представено е за защита *всестранно и прецизно изследване* на актуална, сложна и много значима

за практиката тема, във връзка с която възникват многобройни дискусии в доктрината и противоречия в съдебната практика. Това изследване е *основано върху съвременните достижения на наказателно-процесуалната наука и върху значителен обем съдебна практика по наказателни дела.*

По-конкретно казано, дисертантът изключително успешно е систематизирал и критично е анализирал противоречията в доктрината и съдебната практика по различни аспекти на производството по предаване на съд; обогатил е с нови аргументи едни или други дискуссионни тези, като винаги смело и ясно заявява собствената си позиция; успял е да открие и изследва проблеми, останали встрани от вниманието на доктрината; и като окончателен резултат – но съвсем не на последно място по значение - отправил е съществени и полезни препоръки към съдебната практика и е формулирал многобройни подходящи предложения *de lege ferenda.*

Особено важно е да се подчертае, че анализите по някои аспекти на темата – напр. тези, свързани с въпросите по чл. 248, ал. 1, т. 1 – 3 НПК - имат значение не само за предаването на съд, но и за цялата съдебна фаза.

Също така новите, винаги много рационални и силни аргументи по спорни въпроси, ще стимулират научната дискусия и така допълнително ще допринесат за развитието на наказателно-процесуалната теория.

В направената по-горе (т. 3 от рецензията) обща характеристика ясно се откроява част от *многобройните конкретни приноси моменти* във всяка една от главите на дисертационния труд. Въпреки това считам за нужно изрично да отбележа някои приноси на Павел Панов, които са особено съществени за развитието на наказателно-процесуалната теория, законодателството и правоприложната практика. При това предварително правя уточнението, че

традиционният обем на рецензия, представена в процедура като настоящата, в конкретния случай изключва възможността за изчерпателност на изброяването.

На първо място, дисертационен труд последователно и убедително доказва, че законовата регламентация на изключително важен стадий от главната фаза на наказателния процес, която регламентация влезе в сила на 05.11.2017 г., е основана на необмислена концепция и съдържа многобройни неясноти и противоречия. Дисертантът прави редица добре обосновани и прецизно формулирани предложения *de lege ferenda* за нейното оптимизиране, но дълбокото му убеждение (формулирано изрично поне двукратно в изследването) е за необходимост от цялостна реформа на правната уредба на предаването на съд. Аз също съм убеден в тази необходимост.

Вторият аспект на дисертацията, който според мен е с особено силен приносен характер, е идеята, че е възможно и нужно да се мисли за отстраняване на съществени процесуалните нарушения по чл. 248, ал. 1, т. 3 НПК в самата съдебна фаза, без връщане на делото на прокурора. Много ценно е, че представител на съдебната власт се отнася с разбиране към възможността това да стане в резултат и на проявена съдебна активност, която по подразбиране следва да бъде балансирана, респ. да не дава повод да бъде разглеждана нито като намеса в обвинителната функция, нито като компрометиране на стандарта за обективна безпристрастност на съда. Такава възможност за съдебна активност произтича още от решението „Пенев срещу България“ и други решения на ЕСПЧ, от решението по дело С-175/22 и други решения на СЕС, поддържана е и в доктрината, но струва ми се, че скептицизмът към въпросната възможност все още е твърде силен.

На следващо място, важен приносен характер има ясната и подкрепена с оригинални аргументи *позиция по принципни въпроси на предаването на съд*. Например: че предаването на съд е самостоятелен процесуален етап, а разпоредителното заседание по глава 19 НПК не е част (етап) от съдебното заседание по глава 20 НПК; че не е нужна идентичност на съдебния състав в посочените две съдебни заседания; правилно е изяснена същността на процесуалния институт за предаване на обвиняемия на съд, от което недвусмислено следва, че по НПК само съдебен орган разполага с правомощието да предаде обвиняемия на съд; въпросите на разпоредителното заседание следва да се решават в последователност, посочена в чл. 248 НПК, от което следва, че е неправилно конституирането на незадължителните страни в процеса преди да се решат поне въпросите по чл. 248, ал. 1, т. 1-3 НПК; че е допустимо влязло в сила определение по чл. 248, ал. 1, т. 3 НПК, което не прегражда пътя на съдебното производство, да не бъде задължително за съдебните състави, които ще гледат делото по същество; и т.н.

Важен принос с доктринално и практическо значение са и *анализите на конкретни аспекти на предаването на съд*, респ. основаните върху тези анализи *предложения за изменения и допълнения в НПК*. Поради големия брой на такива приноси моменти, ще се наложи да дам само отделни примери – които, дори заедно с вече посочените в предния раздел 3 от рецензията, все още са далеч от изчерпателно изброяване. Ето някои такива примери:

- Убедително обоснованата необходимост да се позволи на съдебния състав да събира доказателствени материали преди провеждането на разпоредителното заседание, ако те са нужни за решаване на въпросите по чл. 248, ал. 1 НПК;

- Посочената необходимост е пряко свързана с две други предложения, които са важни за практиката и обогатяват теорията – в чл. 250, ал. 1 НПК да се предвиди възможност за прекратяване на наказателното производство и на основание чл. 24, ал.1, т.5 НПК; а в чл. 251 НПК - възможност за спирането му, когато за същото деяние срещу същото лице е приключило административно-наказателно производство с характер на наказателно по критериите „Енгел“;

- От различни ракурси, на основателна и много аргументирана критика е подложен „каталогът“ по чл. 249, ал. 4 НПК, претендиращ за изчерпателно изброяване на процесуалните нарушения по чл. 248, ал. 1, т. 3 НПК. На основата на подробен и задълбочен анализ е формулирано алтернативно предложение: или да се отмени въпросната ал. 4 на чл. 249 НПК като излишна и водеща до неяснота и несигурност в правоприлагането, или да бъде съществено реформирана, като за втората алтернатива са дадени подходящи идеи;

- Доказано е, че пречка за предвиденото в чл. 252, ал. 1 НПК незабавно разглеждане на делото може да бъде евентуално обжалване на съдебното определение, с което се отказва конституиране на пострадалия като частен обвинител, но не може да бъде такава пречка предвидената възможност за въззивно обжалване на определението по чл. 248, ал. 1, т. 3 НПК, с което е прието, че няма основания за връщане на делото на прокурора.

- Направен е подробен и задълбочен анализ на института на очевидната фактическа грешка в обвинителния акт и е аргументирана необходимостта от създаване в НПК на аналогична процедура, която да даде възможност за отстраняване на очевидни технически грешки в онези съдебни актове, които не подлежат на проверка от горестояща инстанция или на ревизия от постановилия ги съдебен състав;

- и т.н.

Накрая бих искал да споделя отличното впечатление от *ясната и логична мисъл на автора*. Дисертационен труд, в който се провежда толкова сложен, дълбок и изчерпателен анализ, по правило изисква от читателя голяма концентрация при четенето. Ето защо особено полезен за осмисляне и разбиране на идеите и тезите на дисертанта е *езикът на изложението*, който е юридически прецизен, а същевременно точен и понятен. Научната дискусия се води задълбочено, с убедителни аргументи, като *разногласията с други автори се обосновават коректно и с колегиално уважение*. Заради всички тези свои достоинства *дисертацията се чете не просто с научен интерес, а също с лекота и удоволствие*.

Нямам бележки, които биха могли да повлияят на високата ми оценка за представения дисертационен труд. Тъй като бих препоръчал издаването му като монография, ще предложа на автора да помисли върху известно допълнително балансиране между частите на изложението - без обаче да изоставя настоящото детайлно структуриране, което е много полезно за читателя.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

В настоящата процедура докторантът представя три статии, публикувани в специализирани юридически списания. Статиите са свързани с темата на дисертацията. По този начин на вниманието на българската научна общност съевременно са представени част от резултатите, постигнати чрез изследователските усилия на докторанта. Моята оценка за тези три публикации е също така висока, както оценката ми за дисертационния труд.

6. Оценка на автореферата

Представеният автореферат има класическа структура, като съдържа пет части: (1) Обща характеристика на дисертационния труд; (2) Обем и структура на дисертационния труд; (3) Резюме на основните моменти в дисертационния труд; (4) Научни приноси и (5) Публикации.

Авторефератът пълно, точно и обективно отразява структурата на дисертационния труд, основните тези на автора и съответстващите им аргументационни линии, както и направените предложения *de lege ferenda* и препоръки към съдебната практика.

Посочените в автореферата приноси на дисертационния труд са реални и са представени пълно и коректно.

7. Заключение

В съответствие с изложените съображения изразявам мнение, че представеният за защита дисертационен труд съдържа ценни теоретични анализи и обобщения и предлага убедителни решения на значими въпроси на правоприложната практика по наказателни дела, като тези анализи, обобщения и решения представляват оригинален научен принос и съответстват съвременните постижения на наказателно-процесуалната теория. Дисертационният труд доказва, че г-н Павел Георгиев Панов притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения и опит в областта на наказателно-процесуалното право, а така също способности за самостоятелен и творчески подход при провеждане на научни изследвания. Ето защо **считам, че са налице всички изисквания на Закона за развитието на академичния**

състав в Република България (ЗРАСРБ) и на Правилника за прилагане на ЗРАСРБ. Поради това убедено предлагам на почитаемото научно жури да присъди на Павел Георгиев Панов образователната и научна степен „доктор“ в научна област 3. социални, стопански и правни науки; професионално направление 3.6. право; докторска програма „Наказателен процес“.

Член на научното жури:

Доц. д-р Ивайло Цонков